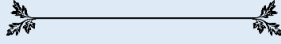

สรุปผลการประชุมรับฟังความคิดเห็น การปฏิรูประบบบำนาญกองทุนประกันสังคม
ครั้งที่ 6

ระหว่างวันที่ 16 - 17 ตุลาคม 2560

ณ โรงแรมบีพี สมิทธา บีช โฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท สงขลา จังหวัดสงขลา

ผู้เข้าร่วมประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 426 คน ประกอบด้วย ผู้ประกันตนตามมาตรา 33 ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 และนายจ้างสถานประกอบการของจังหวัดในภาคใต้ จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส พร้อมทั้งผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานประกันสังคม

วิทยากร

- การบรรยายเรื่อง “แนวคิดหลักการ การให้ความคุ้มครองประโยชน์ทดแทนกรณีชราภาพ ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ.2533 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม” โดย นายอารักษ์ พรหมณี ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

- การนำเสนอแนวทางการปฏิรูปและรับฟังความคิดเห็นเรื่อง “แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญประกันสังคม” โดย นางนิยดา เสนีย์มโนมัย ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกันสังคม

สรุปผลความคิดเห็นในช่วงการอภิปราย

ผู้เข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นการปฏิรูประบบบำนาญได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ในที่ประชุม มีจำนวน 13 คน ดังนี้

1. ประเด็นที่ 1: การขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ

1.1 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 1 คงอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไข และสิทธิประโยชน์เงินบำนาญแบบเดิม (ไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ) จำนวน 4 คน

1.2 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 ขยายอายุการมีสิทธิรับบำนาญแบบค่อยเป็นค่อยไป และให้สิทธิ ขัดเชยช่วงเปลี่ยนผ่านหากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุที่มีสิทธิรับบำนาญใหม่ได้ คำนวณจากบำนาญที่ควรได้ จำนวน 2 คน

1.3 ผู้ที่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับ บำนาญในจำนวนที่ลดลง จำนวน 4 คน

1.4 อื่น ๆ จำนวน 3 คน (ผสมผสานทั้ง 4 แนวทาง)

1.5 ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ

1.5.1 หากผู้ประกันตนอยู่ทำงานต่อ จะได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้น น่าจะเพียงพอสำหรับผู้สูงอายุ ในอนาคต และสามารถจัดสรรรายจ่ายเงินบำนาญรายเดือนในแต่ละวันได้

1.5.2 มีการวางแผนทางการเงินทั้งการออมและลงทุนไว้ใช้ยามชรา และวางแผนการใช้ชีวิต หลังเกษียณไว้แล้ว

1.5.3 ผู้ประกันตนที่มีคู่สมรสรับราชการ หากอายุ 55 ปี สามารถรับเงินบำนาญได้เลย

1.5.4 การขยายอายุเกิดสิทธิเป็นการลดสิทธิของผู้ประกันตน เนื่องจากการรับเงินบำนาญชราภาพ เป็นสิทธิที่เกิดขึ้นและมีการรับรู้ตั้งแต่วันเข้าสู่ระบบประกันสังคม

1.5.5 ประเด็นการขยายอายุเกิดสิทธิรับเงินบำนาญชราภาพ และการที่ผู้ประกันตนจะทำงานต่อจนถึงอายุ 60 ปี แตกต่างกันคือ เมื่อสิทธิเกิดควรได้รับสิทธิเมื่ออายุ 55 ปี ส่วนการทำงานต่อจนถึงอายุ 60 ปี เป็นการจ้างระหว่างผู้จ้างกับลูกจ้างไม่เกี่ยวกับการประกันตน

1.5.6 ผู้ประกันตนที่เป็นผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกรมีการใช้แรงงานมาก ทำให้ร่างกายอาจเสื่อมโทรม บางคนอายุ 45 ปี ไม่สามารถทำงานได้แล้ว หากกำหนดอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจากอายุ 55 ปี เป็นอายุ 60 ปี ผู้ประกันตนกลุ่มนี้อาจจะเสียชีวิตแล้ว

1.5.7 เงินกองทุนประกันสังคมมีมากอยู่แล้ว การจ่ายเงินบำนาญเริ่มจ่ายเพียง 3 ปี เกรงว่า จะไม่พอจ่ายจึงมีแนวคิดที่เก็บเงินเพิ่ม หากขยายอายุเกิดสิทธิอาจทำให้ผู้ประกันตนที่จะได้รับบำนาญ เหลือระยะเวลารับน้อย เนื่องจากอาจเสียชีวิตก่อน

1.5.8 ควรขยายอายุการเกิดสิทธิโดยไม่กระทบผู้ประกันตนที่ใกล้จะเกษียณอายุ อาจเริ่มกับผู้ประกันตนที่จะเกษียณในอีก 10 ปีข้างหน้า หรืออาจจะเริ่มจากคนอายุ 40 ปีเป็นต้นไป โดยให้สามารถเลือกได้ว่า ต้องการขยายอายุการเกิดสิทธิหรือต้องการแบบเดิม เพื่อจะได้มีระยะเวลาเพียงพอในการเตรียมความพร้อม

1.5.9 กฎหมายแรงงานขยับอายุเกษียณที่อายุ 60 ปีแล้ว

1.5.10 เหมาะสม เนื่องจากหากผู้ประกันตนยังสามารถทำงานได้จนอายุ 60 ปี จะได้รับเงินบำนาญเพิ่ม แต่ถ้าไม่สามารถทำงานได้สามารถขอรับเงินบำนาญที่อายุ 55 ปี

1.5.11 การถอดบทเรียนจากประเทศอื่น ๆ จะทำให้ความเสี่ยงของประเทศไทยไม่ล่มสลายเหมือนประเทศกรีซ ผู้ประกันตนสามารถจัดสรรการเงินได้อย่างเป็นระบบ หากผู้ประกันตนส่งเงินได้มากขึ้นจะทำให้เงินบำนาญสูงขึ้น ซึ่งสร้างการออมให้คนในชาติ

1.5.12 ประสงค์จะนำเงินก่อนไปลงทุน

2 ประเด็นที่ 2: การเพิ่มสิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพต่อเนื่องแก่ผู้รับบำนาญ

- (1) การใช้รักษาพยาบาลของคู่สมรสอาจไม่ยั่งยืน เมื่ออายุมากจำเป็นต้องมีการรักษาพยาบาล
- (2) ผู้ประกันตนอายุมากอาจมีสุขภาพไม่ดี ยินดีที่จะหักเงินกรณีบำนาญบางส่วนเพื่อดูแลสุขภาพ
- (3) เห็นด้วยกับการให้สิทธิประกันสุขภาพต่อเนื่อง แต่ไม่ควรหักเงินบำนาญ
- (4) ข้อมูลควรมีความชัดเจนเพียงพอ ควรให้ความรู้กับผู้ประกันตน และผู้ประกันตนควรมีสิทธิเลือก เนื่องจากบางคนทำประกันชีวิต/ประกันสุขภาพไว้ อาจเกิดความซ้ำซ้อนได้

(5) ข้อมูลไม่ชัดเจน และคิดว่าบัตรทองดีกว่า เนื่องจากไม่ต้องจ่ายเงิน และผู้รับบำนาญเป็นผู้ที่มีรายได้น้อยอยู่แล้ว

(6) ไม่เห็นด้วย เนื่องจากยังไม่มีรายละเอียดที่ชัดเจน และหากไม่เป็นผู้ประกันตนจะได้รับสิทธิจาก สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

(7) ไม่เห็นด้วย เนื่องจากไม่เชื่อมั่นมาตรฐานการรักษาพยาบาล

3. ประเด็นที่ 3: การปรับปรุงสูตรค่าจ้างเฉลี่ยเพื่อใช้ในการคำนวณเงินบำนาญ

- (1) สอดคล้องกับเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน และยุทธศาสตร์ของชาติ
- (2) ควรมีการปรับปรุงให้ทันกับสถานการณ์ในปัจจุบัน
- (3) ผู้ประกันตนได้รับผลประโยชน์หรือเงินบำนาญเพิ่มขึ้น
- (4) เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้ประกันตนที่มีลักษณะค่าจ้างแตกต่างกัน และช่วยให้ผู้ประกันตนส่วนมากได้รับบำนาญเพิ่มขึ้น มีการปรับค่าจ้างเฉลี่ยในการคำนวณบำนาญชราภาพจาก 60 เดือน

สุดท้าย เป็นตลอดอายุการทำงานและปรับค่าจ้างที่ได้รับแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบัน จะทำให้ค่าจ้างในอดีตมีมูลค่าใกล้เคียงกับปัจจุบันยิ่งขึ้น มีความเห็นว่า เหมาะสมและเป็นธรรม

ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อสังเกต และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

1. การปฏิรูประบบบำนาญ

(1) ควรให้ผู้ประกันตนสามารถเลือกรับเงินบำนาญหรือบำนาญได้ การที่ภาครัฐเลือกจ่ายเป็นเงินบำนาญ เนื่องจากยังยื่นต่อผู้ประกันตนมากกว่า แต่เงินบำนาญ 3,000 บาท บางคนก็ใกล้เกษียณเห็นว่า อาจไม่เพียงพอ และบางคนวางแผนจะต้องการเงินก้อนไปเปิดกิจการเล็ก ๆ ถึงมีความเสี่ยงแต่หลายคนเลือกที่จะบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง ดังนั้นควรมีทางเลือกให้กับผู้ประกันตน และเจ้าหน้าที่ควรอธิบายข้อดี/ข้อเสีย ความแตกต่างของการรับเงินบำนาญหรือบำนาญ เพื่อให้ผู้ประกันตนที่ขอรับสิทธิได้ทบทวน

(2) เงินบำนาญชราภาพเดือนละ 3,000 บาท ในความเป็นจริงไม่เพียงพอ ปัจจุบันค่าแรงขั้นต่ำวันละ 300 กว่าบาท เฉลี่ยเดือนละ 9,000 บาท ดังนั้นควรได้รับเงินบำนาญที่ 9,000 บาท ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) กำหนดไว้ที่ร้อยละ 40 เห็นว่าไม่ถูกต้อง

(3) เห็นด้วยกับแนวทางที่ขยายอายุ แต่ควรพิจารณาคนที่ใกล้เกษียณอายุ ควรได้รับบำนาญที่อายุ 55 ปี เนื่องจากผู้ประกันตนส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้แรงงาน เมื่ออายุมากกว่า 50 ปีแล้วไม่สามารถทำงานได้

(4) ควรกำหนดนโยบายเพิ่มโอกาสในการทำงานให้กับผู้ประกันตนที่สูงอายุ เช่น บริษัทหรือผู้ประกอบการที่มีลูกจ้างจำนวน 100 คน ควรรับผู้ประกันตนที่สูงอายุ ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีประสบการณ์ในการทำงาน เข้าทำงานในบริษัทประมาณ 5 คน หรือร้อยละ 5 เนื่องจากผู้สูงอายุยังสามารถนำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ สามารถอยู่ในสังคมและไม่เป็นภาระให้ผู้อื่น

(5) ภาครัฐควรกำหนดให้ทุกสถานประกอบการมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพภาคบังคับ

2. เงินสมทบ

(1) ปรับปรุงการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ-ขั้นสูง สำหรับการคำนวณเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

(2) แก้ไขกฎหมายประกันสังคม เพื่อให้รัฐบาลจ่ายเงินสมทบในอัตราส่วนที่เท่ากับฝ่ายนายจ้าง และลูกจ้าง

(3) เร่งรัดรัฐบาลชำระหนี้กองทุนประกันสังคม

3. สิทธิประโยชน์

(1) ผู้ประกันตนเป็นผู้จ่ายเงินสมทบ ถือว่าเป็นผู้เอาประกัน ควรดูแลให้ได้รับบริการที่ดีที่สุด

(2) ควรกำกับดูแลควบคุมมาตรฐานการบริการทางการแพทย์ เช่น ร้อยยา รวมทั้งให้ได้รับสิทธิเป็นมาตรฐานเดียวกับสิทธิสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สิทธิข้าราชการ เนื่องจากผู้ประกันตนเป็นผู้จ่ายเงินสมทบ

(3) การใช้สิทธิเลือกสถานพยาบาลของรัฐ มีการจำกัดจำนวนผู้ประกันตน

4. การบริหารจัดการ

ควรปฏิรูประบบประกันสังคมทั้งระบบ โดยให้สำนักงานประกันสังคมเป็นองค์กรอิสระ ปฏิรูปโครงสร้าง ปฏิรูปการบริหารจัดการของสำนักงานประกันสังคม โดยให้ผู้ประกันตนเลือกผู้แทนของตน

สรุปผลที่ได้จากแบบสอบถาม (เฉพาะผู้ออกความเห็น)

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 426 คน มีผู้สนใจตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 313 คน คิดเป็นร้อยละ 73.47 ของผู้เข้าร่วมประชุม

ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 50 ปี สถานภาพสมรส วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท และส่วนใหญ่มีสถานะเป็นลูกจ้าง (ร้อยละ 75.40) รองลงมา มีสถานะเป็นนายจ้าง (ร้อยละ 18.21)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพศ			
ชาย	50	15.97	16.03
หญิง	262	83.71	83.97
ไม่ระบุ	1	0.32	
รวม	313	100.00	100.00
กลุ่มอายุ			
≤ 30 ปี	56	17.89	19.51
31 – 40 ปี	98	31.31	34.15
41 – 50 ปี	96	30.67	33.45
51 ปีขึ้นไป	37	11.82	12.89
ไม่ระบุ	26	8.31	
รวม	313	100.00	100.00
สถานภาพ			
โสด	112	35.78	36.13
สมรส	182	58.15	58.71
หย่า/หม้าย	16	5.11	5.16
ไม่ระบุ	3	0.96	
รวม	313	100.00	100.00
วุฒิการศึกษา			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	3	0.96	0.97
มัธยมศึกษาตอนต้น	8	2.55	2.58
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	22	7.03	7.10
ปวส./อนุปริญญา	32	10.22	10.32
ปริญญาตรี	219	69.97	70.64
สูงกว่าปริญญาตรี	26	8.31	8.39
ไม่ระบุ	3	0.96	
รวม	313	100.00	100.00

รายการ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
สถานะ			
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	19	6.07	6.07
นายจ้างนิติบุคคล	18	5.75	5.75
นายจ้างบุคคลธรรมดา	39	12.46	12.46
ม.33	225	71.89	71.89
ม.39	11	3.51	3.51
อื่นๆ	1	0.32	0.32
รวม	313	100.00	100.00
รายได้			
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท	4	1.28	1.33
5,001 – 10,000 บาท	25	7.99	8.33
10,001 – 15,000 บาท	73	23.32	24.34
15,001 – 20,000 บาท	70	22.36	23.34
20,001 – 30,000 บาท	67	21.41	22.33
มากกว่า 30,000 บาท	61	19.49	20.33
ไม่ระบุ	13	4.15	
รวม	313	100.00	100.00

ข้อมูลด้านการเกษียณอายุและบำนาญ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่วางแผนเกษียณเมื่ออายุ 60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาคืออายุ 55 ปี และ 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.07 และร้อยละ 7.32 ตามลำดับ

วางแผนเกษียณอายุเมื่อ	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50 ปี	21	6.71	7.32
55 ปี	115	36.74	40.07
60 ปี	128	40.89	44.60
65 ปี	7	2.24	2.44
อื่นๆ	16	5.11	5.57
ไม่ระบุ	26	8.31	
รวม	313	100.00	100.00

ผู้เข้าร่วมประชุมวางแผนรายได้หลังเกษียณจากบำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคมมากที่สุด
รองลงมาคือ การออมและลงทุนส่วนตัว บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รายได้จากครอบครัว และการทำงานหลังเกษียณ ตามลำดับ

วางแผนรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	3.61
บำเหน็จจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	3.73
บำเหน็จบำนาญจากกองทุนประกันสังคม	4.18
การออมและลงทุนส่วนตัว	4.05
รายได้จากครอบครัว	3.49
ทำงานหลังเกษียณ	3.22
อื่น ๆ	3.20

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ผลตอบแทนที่ได้น้อยเกินไปไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ไม่เพียงพอต่อการครองชีพหลังเกษียณ
2. หากออกจากบริษัท ควรจะมีเงินให้โดยขอเงินบำเหน็จชราภาพคืนทั้งหมดพร้อมผลตอบแทน
3. ประสงค์ที่จะทำงานหลังเกษียณ
4. หากยังทำงานได้ยังต้องการทำงานและอยู่ในระบบประกันสังคม
5. ผลิตผลิตผลทางการเกษตรของตนเอง

ผู้เข้าร่วมประชุมออมเงินระยะยาวเพิ่มเติมนอกจากประกันสังคมในลักษณะฝากธนาคารมากที่สุด
รองลงมาคือ การทำประกันชีวิต ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการลงทุนในกองทุน RMF/LTF ตามลำดับ

ลักษณะการออมเงินเพิ่ม	ค่าเฉลี่ย
ฝากธนาคาร	3.50
ซื้อพันธบัตร/สลากออมสิน	2.47
ทำประกันชีวิต	2.89
ลงทุนในกองทุน RMF/LTF	1.88
กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	2.45
อื่น ๆ	3.15

ความเห็นเพิ่มเติม

1. ทุกบริษัทควรมีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับลูกจ้าง
2. ค่าครองชีพสูง ไม่มีเงินออม
3. ทุนเรือนหุ้นจะให้ผลตอบแทนมากกว่าค่าตอบแทนจากธนาคารในแต่ละปี
4. เก็บสะสมในลักษณะอสังหาริมทรัพย์หรือทอง
5. ซื้อทรัพย์สินมีค่า เช่น ทองรูปพรรณ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.35) มีเงินออมสำหรับใช้ในยามเกษียณไม่เพียงพอ

มีเงินออม	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เพียงพอ	81	25.88	27.65
ไม่เพียงพอ	212	67.73	72.35
ไม่ระบุ	20	6.39	
รวม	313	100.0	100.00

ผู้ที่มีเงินออมเพียงพอ มีความเห็นว่า

1. ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. วางแผนไว้แล้ว แต่ต้องมีอายุไม่เกิน 75 ปี
3. มีรายได้จากค่าเช่าบ้าน
4. มีการจัดเก็บเงินออมในหลายทาง
5. มีการซื้อเป็นธนบัตร สลากออมสินไว้บ้าง

ผู้ที่มีเงินออมไม่เพียงพอ มีความเห็นว่า

1. ยังมีรายจ่ายมากกว่ารายรับของรายได้เฉลี่ย
2. ระหว่างทำงานต้องสร้างความมั่นคงในครอบครัวเมื่อยามชรา ควรคิดอัตราบำนาญมากกว่าเดิมตามภาวะเศรษฐกิจ

3. มีภาระรับผิดชอบ หนี้สิน
4. ยังออมเงินจำนวนน้อยอยู่ เนื่องจากยังมีภาระใช้จ่ายอีกมาก
5. งานที่ทำไม่ประจำ เงินออมที่เก็บไว้ไม่แน่นอน

ความเห็นเพิ่มเติม

1. เงินเดือนปรับขึ้นไม่ทันกับสินค้าที่ปรับขึ้น
2. ควรปรับฐานค่าจ้างในการเก็บเงินสมทบทั้งขั้นต่ำและเพดานค่าจ้างขั้นสูงเพิ่มขึ้น
3. ไม่มีภาระหนี้สิน และมีการออมเงินทั้งกองทุนประกันสังคม ทุนเรือนหุ้นสหกรณ์ในสลากออมสิน อสังหาริมทรัพย์ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนฌาปนกิจ สวนยาง ที่ดิน
4. ควรให้มีเงินออมมากขึ้นอีก
5. ควรให้มีการสมัครใจในการออมเงินเพิ่ม (เก็บมาก=ออมมาก)

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่คิดว่ารายได้หลักหลังเกษียณ/ยามชราได้มาจากการออมเงินด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมา ได้มาจากการพึ่งสวัสดิการภาครัฐ การต่ออายุการทำงาน และการพึ่งพิงลูกหลาน ตามลำดับ

แหล่งรายได้หลังเกษียณ	ค่าเฉลี่ย
พึ่งสวัสดิการภาครัฐ	3.43
ออมเงินด้วยตนเอง	4.09
พึ่งพิงลูกหลาน	2.42
ต่ออายุการทำงาน	2.80
อื่น ๆ	3.44

ความเห็นเพิ่มเติม

1. เศรษฐกิจพอเพียง ปลูกพืชผักสวนครัว ผลไม้
2. การทำงานหลังเกษียณควรเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง
3. การทำงานในช่วงวัยเกษียณ กำลังความสามารถเริ่มถดถอย อยากมีเงินบำนาญที่ใช้เพียงพอ
4. ควรมีการสมทบการออมเงินในรูปแบบของบริษัทบ้าง เพื่อจะได้มีเงินใช้จ่ายยามเกษียณ (นอกเหนือจากเงินประกันสังคม)

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.00) เห็นด้วยกับการขยายอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพจากอายุ 55 ปี ออกไปเพื่อให้ผู้ประกันตนมีระยะเวลาในการออมเพิ่ม

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	171	54.63	57.00
ไม่เห็นด้วย	129	41.22	43.00
ไม่ระบุ	13	4.15	
รวม	313	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. มีเงินออมเพิ่มขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีพในยุคปัจจุบัน
2. ร่างกายแข็งแรงทำงานได้
3. เพิ่มระยะเวลาออม และเงินบำนาญเพิ่ม

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เป็นช่วงอายุที่เหมาะสมแล้ว
2. อายุมากแล้ว ต้องการทำงานส่วนตัว เช่น ปลูกผัก อยู่บ้าน
3. บางท่านอาจจะมีการวางแผนใช้ชีวิตช่วง 55 ปี ไว้แล้ว
4. ประสงค์จะได้รับเงินบำนาญเร็วขึ้น
5. บางท่านมีสุขภาพไม่ดี ควรจะได้เกษียณก่อน

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 54.39) เห็นว่าอายุที่เกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพควรเป็นอายุ 60 ปี และส่วนใหญ่ (ร้อยละ 56.78) เห็นว่าอายุเกิดสิทธิในอีก 10 ปีข้างหน้าควรเป็นอายุ 60 ปี

อายุที่เกิดสิทธิ (ปัจจุบัน)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	13	4.15	7.14
55	60	19.17	32.97
60	99	31.63	54.39
65	6	1.92	3.30
อื่นๆ	4	1.28	2.20
ไม่ระบุ	131	41.85	
รวม	313	100.00	100.00

อายุที่เกิดสิทธิ (อีก 10 ปี)	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
50	9	2.88	5.81
55	18	5.75	11.61
60	88	28.11	56.78
65	26	8.31	16.77
อื่นๆ	14	4.47	9.03
ไม่ระบุ	158	50.48	
รวม	313	100.00	100.00

ทั้งนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.82) เห็นว่าควรขยายอายุรับบำนาญชราภาพด้วยวิธีการสมัครใจมากกว่าการใช้วิธีบังคับ

วิธี	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
สมัครใจ	162	51.76	84.82
บังคับ	29	9.26	15.18
ไม่ระบุ	122	38.98	
รวม	313	100.00	100.00

ความเห็นเพิ่มเติม

1. บางท่านต้องการที่จะไปทำธุรกิจส่วนตัว
2. การเกษียณอายุการทำงานปัจจุบันในสถานประกอบการอยู่ที่อายุ 60 ปี
3. หากเกษียณอายุ 55 ปี เกษียณแล้วทำงานต่อไปจนถึงอายุ 60 ปี ดีกว่า เพราะสิทธิประโยชน์เกิดขึ้นแล้ว
4. การให้ผู้ประกันตนสมัครใจสามารถเปิดโอกาสให้สามารถทำอะไรได้มากขึ้น
5. ลูกจ้างย่อมมีสิทธิที่จะเลือก ไม่ควรใช้กฎหมายบังคับโดยขาดอิสรภาพ และการเลือกควรดูจากสุขภาพของแต่ละคน

แนวทางการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ (ร้อยละ 54.62) โดยส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางที่ 2 คือ ควรดำเนินการขยายอายุรับบำนาญชราภาพตามหลักสากล รับบำนาญชดเชย หากไม่สามารถทำงานจนถึงอายุรับบำนาญได้ (ร้อยละ 21.54) รองลงมาเห็นด้วยกับแนวทางที่ 3 คือ ขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญตามหลักสากล และสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับเงินบำนาญในจำนวนเงินที่ลดลง (ร้อยละ 18.85) และแนวทางที่ 4 ขยายอายุรับบำนาญขึ้นต่ำเฉพาะผู้ประกันตนใหม่ สำหรับผู้ประกันตนเดิมสามารถเลือกรับสิทธิประโยชน์บำนาญไปส่วนหนึ่งก่อนครบอายุรับบำนาญ แต่เมื่อครบอายุเกิดสิทธิรับบำนาญจะได้รับบำนาญในจำนวนที่ลดลง (ร้อยละ 14.23)

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ (ร้อยละ 35.77) คือ คงอายุเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปี เงื่อนไขและเงินบำนาญแบบเดิม

แนวทางที่เลือก	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
แนวทางที่ 1	93	29.71	35.77
แนวทางที่ 2	56	17.89	21.54
แนวทางที่ 3	49	15.66	18.85
แนวทางที่ 4	37	11.82	14.23
อื่นๆ	25	7.99	9.61
ไม่ระบุ	53	16.93	
รวม	313	100.00	100.00

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 1 (ไม่เห็นด้วยกับการขยายอายุการเกิดสิทธิรับบำนาญชราภาพ) มีความเห็นว่า

1. ไม่ต้องแก้กฎหมาย ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่ไม่สามารถต่ออายุการทำงานได้
2. ฐานเงินเดือนคงที่ รายได้คงที่ และอาจมีแรงจูงใจในการออมเลือกเกษียณอายุงานก่อนรับบำนาญ
3. รายได้คงที่ฐานเงินเดือนต่ำ ควรมีโอกาสประโยชน์และแรงจูงใจหลังเกษียณให้เพิ่มขึ้น
4. เพื่อให้ผู้ประกันตนสามารถรับเงินบำนาญในอายุ 55 ปี เพราะในช่วงอายุ 55 ปี ก็ยังสามารถไปทำงานอิสระเพิ่มเติมได้
5. ผู้ประกันตนควรมีโอกาสที่จะเลือกว่าต้องการจะเกษียณอายุการทำงานที่อายุ 55 ปี หรืออายุ 60 ปี บางท่านอาจจะต้องการยุติการทำงานที่อายุ 55 ปี และเงินรับบำนาญหรือบำนาญ แต่หากผู้ประกันตนต้องการทำงานต่อสามารถเป็นผู้ประกันตนจนอายุ 60 ปีได้ ควรให้ผู้ประกันตนสามารถเลือกรับเงินบำนาญหรือบำนาญได้

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 2 มีความเห็นว่า

1. เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากที่สุด เนื่องจากอายุ 55 - 60 ปี ยังคงสามารถทำงานได้ดี
2. ทำให้ผู้ประกันตนมีกำลังใจในการทำงาน ชีวิตมีค่า เนื่องจากผู้ประกันตนมีสังคมมีเพื่อน และทำให้กองทุนมีความมั่นคงเพิ่มมากขึ้น
3. ผู้ประกันตนที่สูงอายุไม่มีเรี่ยวแรงทำงาน ยังมีรายได้จากเงินบำนาญมาชดเชย
4. ผู้ประกันตนจะได้รับเงินบำนาญเพิ่มขึ้นจากการออม
5. ใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงน้อย และไม่ส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินบำนาญ

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 3 มีความเห็นว่า

1. ควรถอดบทเรียนจากประเทศอื่นว่า สามารถบริหารจัดการอย่างเป็นระบบอย่างไร ผู้ประกันตนสามารถส่งเงินสมทบเพิ่มขึ้นได้ ทำให้เงินบำนาญเพิ่มขึ้น
2. บางคนอาจจะมีเหตุผลที่จำเป็นต้องใช้จ่าย
3. สามารถนำเงินก้อนไปลงทุนหรือหมุนเวียน
4. สามารถเลือกได้หลายทาง ทั้งเงินบำนาญและบำนาญ
5. ผู้ประกันตนอาจมีความจำเป็นต้องใช้เงินก้อนด้วย ณ เวลานั้น ๆ เช่น ค่ารักษาพยาบาลบุตรหรือนำไปเป็นทุนประกอบอาชีพเพื่อหาเงินมาเติมให้กับครอบครัว ไม่ต้องหวังพึ่งเงินบำนาญอย่างเดียว จ่ายตามความจริง จ่ายเงินบำนาญแล้วลดเงินบำนาญรายเดือนลง

ผู้ที่เลือกแนวทางที่ 4 มีความเห็นว่า

- 1, เมื่อเกษียณอายุจะได้มีเงินลงทุน เพื่อไม่ให้ตัวเองเป็นบุคคลว่างงานมีภาระกับสังคม
- 2, สามารถนำเงินบางส่วนมาใช้ก่อน และยังมีบางส่วนที่มารับในแต่ละเดือน
- 3, ผู้ประกันตนเดิมบางรายที่ใกล้เกษียณอายุ มีการวางแผนการเงินหลังเกษียณอายุไว้แล้ว
- 4, ผู้ประกันตนสามารถเลือกเองได้ว่าเป็นเงินบำเหน็จหรือบำนาญ
- 5, ผู้ประกันตนรายเก่า อายุใกล้ครบรับบำนาญแล้ว

ผู้ที่เลือกแนวทางอื่น ๆ มีความเห็นว่า

1. ควรให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกขยายอายุอย่างสมัครใจ หากต้องการทำงานต่อเลือกรับสิทธิที่อายุ 60 ปี แต่ผู้ประกันตนที่เลือกรับสิทธิที่อายุ 55 ปี เหมือนเดิม สามารถเลือกได้และรับสิทธิได้ตามเงื่อนไขเดิม ควรให้มีการประกันสุขภาพต่อเนื่องได้ด้วย
2. ควรคงอายุการเกิดสิทธิบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปีเท่าเดิม การขยายอายุเกษียณเป็นภาคสมัครใจสำหรับกลุ่มคนช่วงใกล้เกษียณ (อายุ 45 ปี เป็นต้นไป) ส่วนคนที่มีอายุงานเหลือมากกว่า 10 ปี ให้เป็นภาคบังคับ หรือทำเป็นทางเลือกให้เลือก เนื่องจากผู้ประกันตนแต่ละคนมีความพร้อมในการเลือกรับสิทธิต่างกัน
3. คงอายุการเกิดสิทธิเลือกได้ทั้งเงินบำเหน็จหรือบำนาญชราภาพไว้ที่อายุ 55 ปีเหมือนเดิม แต่ถ้าจะขยายอายุการเกิดสิทธิให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือกได้ทั้งอายุ 55 ปี และอายุ 60 ปี โดยสามารถเลือกรับเงินบำเหน็จก่อนเพื่อนำไปลงทุน หรือเลือกรับเงินบำนาญเพื่อมีเงินไว้ใช้จ่ายยามที่ไม่มีกำลังจะทำงาน เช่น การรักษาพยาบาล ค่าเดินทาง ค่าอาหาร
4. ให้ผู้ประกันตนสามารถเลือกแนวทางได้ว่า ต้องการรับสิทธิแบบใด เนื่องจากผู้ประกันตนแต่ละคนมีความพร้อมในการเลือกรับสิทธิต่างกัน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 60.89) เห็นด้วยกับการที่ผู้รับบำนาญสามารถเลือกรับการประกันสุขภาพต่อเนื่องหลังจากการเป็นผู้ประกันตนได้ โดยยอมให้สำนักงานประกันสังคมหักบำนาญส่วนหนึ่งเป็นเบี้ยประกันสุขภาพ

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	165	52.71	60.89
ไม่เห็นด้วย	106	33.87	39.11
ไม่ระบุ	42	13.42	
รวม	313	100.00	100.00

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. เป็นการเฉลี่ยทุกข์เฉลี่ยสุขช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. เพื่อให้ผู้ประกันตนมีหลักประกัน ยามเจ็บป่วยยังสามารถรักษาตนเองได้
3. จะต้องมีประกันสุขภาพ แต่การบริการหรือการรักษาพยาบาลควรต่างจากผู้ใช้บัตรทองของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เนื่องจากผู้ประกันตนต้องจ่ายเงินเพิ่ม

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ประกันตนและให้ผู้ประกันตนมีสิทธิเลือก เนื่องจากบางคนอาจลงทุนทำประกันชีวิตและสุขภาพอยู่แล้ว
2. เงินบำนาญที่ได้รับจำนวนน้อยอยู่แล้ว หากหักเงินบำนาญอีกจะทำให้ลดลง ภาครัฐควรสนับสนุนในส่วนนี้
3. ทำให้เกิดความยุ่งยากและข้อมูลยังไม่ชัดเจน
4. เป็นการบังคับผู้ประกันตนมากเกินไป
5. มีบัตรสุขภาพตัวอื่นให้เลือกใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.10) เห็นด้วยกับการปรับสูตรการคำนวณบำนาญจากค่าจ้างเฉลี่ย 60 เดือนสุดท้าย เป็นการคำนวณจากค่าจ้างเฉลี่ยตลอดอายุการทำงาน โดยปรับมูลค่าของค่าจ้างแต่ละปีให้เป็นมูลค่าปัจจุบันก่อนนำมาเฉลี่ย

ความเห็น	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละ (เฉพาะผู้ออกความเห็น)
เห็นด้วย	217	69.33	85.10
ไม่เห็นด้วย	38	12.14	14.90
ไม่ระบุ	58	18.53	
รวม	313	100.00	100.00

ผู้ที่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. สำหรับคนที่เงินเดือนเพิ่มขึ้นจะได้ส่วนเฉลี่ยมากขึ้น แต่ไม่เห็นด้วยกับการปรับมาตรา 39
2. เหมาะสม แต่ยังไม่เกินกว่าจะดำรงชีพ ณ เวลาปัจจุบัน
3. เหมาะกับความจริงและมูลค่าของเงินที่เปลี่ยนแปลง

ผู้ที่ไม่เห็นด้วย มีความเห็นว่า

1. ควรใช้ทั้งวิธีคำนวณแบบปัจจุบันและแบบใหม่ มาเปรียบเทียบว่าแบบไหนได้มากกว่าให้ใช้แบบนั้น
2. อาจจะทำให้เงินบำนาญลดน้อยลงไป
3. ผู้ประกันตนส่วนใหญ่เริ่มการทำงานด้วยเงินเดือนต่ำ และเกษียณด้วยเงินเดือนที่สูงกว่า หากนำไปเฉลี่ยตลอดอายุการทำงานจะทำให้ได้รับบำนาญต่ำลงไป

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางที่ดำเนินการควรเป็นมาตรฐานที่ดีทั้งกับกองทุนประกันสังคมและผู้ประกันตน ผู้ประกันตนบางส่วนอาจไม่เห็นด้วย แต่ต้องเดินสายกลางคำว่าเฉลี่ยทุกซ์ เฉลี่ยสุข เพื่อให้กองทุนมีเสถียรภาพ อยู่คู่กับผู้ใช้งานและพัฒนากองทุนให้มีเสถียรภาพทัดเทียมในประเทศกลุ่มอาเซียน
2. บุคคลที่เข้าบรรจุเป็นข้าราชการ ก่อนหน้านี้ส่งเงินสมทบอยู่ ควรรับเงินสมทบกรณีชราภาพ หรือบำเหน็จเมื่อสิ้นสุดความเป็นผู้ประกันตนโดยไม่ต้องรอถึงอายุ 55 ปี
3. ควรมีกฎหมายบังคับให้นายจ้างดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคตกรณีต้องออกจากงาน
4. ต้องการให้เสริมทักษะการประกอบอาชีพผู้สูงวัย
5. ควรส่งเสริมให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุ

